

GEORG OTSA NIMELINE TALLINNA MUUSIKAKOOLI ÕPPEKAVA

Õppekavarühm	Audiovisuaalsed tehnikad ja meedia tootmine
Õppekava nimetus	Helindaja
	Sound engineer
Õppekava kood EHS-es	180419

ESMAÕPPE ÕPPEKAVA					JÄTKUÕPPE ÕPPEKAVA	
EKR 2	EKR 3	EKR 4 kutsekesk- haridus	EKR 4	EKR 5	EKR 4	EKR 5
			X			

Õppekava maht: 150 EKAP

Õppekava koostamise alus:

Vabariigi Valitsuse 26.08.2013 määrus nr 130 „Kutseharidusstandard“ ja kutsestandard „Helindaja, tase 4“, kinnitatud Kultuuri kutsenõukogus 11.06.2015.a otsusega nr 25
Kutsestandardi tähis kutseregistris 19-11062015-01/4k

Õppekava õpiväljundid:

Väärtustab valitud kutset ja eriala, on kursis selle arengusuundadega ning teadlik edasiõppimisvõimalustest ja tööturu suundumustest.;

planeerib oma tegevused vastavalt helimaterjali akustilise ja tehnilise lahenduse eesmärkidele, annab hinnangu töö tulemustele, ajakulule ja kokkulepetele kliendiga;

tagab ürituste (kontsert, teater, film, konverents, esitus jms) ning audiovisuaalsete materjalide kvaliteetse helindamise ja järelhelindamise;

orienteerub helipildi iseärasustes ja väljendusvahendites.;

leiab sobiva tehnoloogilise lahenduse, kasutades mitmesuguseid seadmeid ja arvestades akustilisi tingimusi;

helindab elavat ettekannet, salvestab ja järeltöötleb helimaterjali;

tuvastab kuulmise teel ja likvideerib akustiliselt tajutavad kõlalised ebaühtlused;

teeb loominguulist koostööd esinejatega parima kõlalise tulemuse saavutamiseks;

järgib oma kutsealases töös ergonoomika põhimõtteid;

on avatud koostööle ja osaleb meeskonnatöös, arendab sotsiaalseid ja enesekohaseid pädevusi ning käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil.

Õppekava rakendamine:

Õppekavasitgrupiks on keskhariduse ja muusikahariduse algtaseme omandanud noored, kellel on soov omandada helindaja kutset. Õpe toimub statsionaarses koolipõhises õppevormis.

Nõuded õpingute alustamiseks:

Õppima võib asuda vähemalt põhiharidusega isik.

Nõuded õpingute lõpetamiseks:

Õpingud loetakse lõpetatuks pärast õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamist. Õppija tõendab õpiväljundite saavutatus järgmiselt:

1. Elava ettekande helindamine avalikul kontserdil. (Kontserdi tehniline ettevalmistamine, heliproovi läbiviimine, kontserdi helindamine).
2. Heliteose salvestamine stuudio tingimustes, salvestatud materjali järeltöötlus.
3. Kaaskiri salvestisele, milles õpilane tõendab erialaseid teoreetilisi teadmisi ning põhjendab salvestusel kasutatud tehnikate ja tehniliste vahendite sobivust soovitud tulemuse saavutamiseks.

Lõpetamisel väljastatavad dokumendid:

Lõputunnistus koos hinnetelehega

Õppekava struktuur

Põhiõpingute moodulid (128 EKAP)

Nimetus	Maht	Õpiväljundid
Heliduse põhialused	23 EKAP	omab teadmisi heli levi seaduspärasustest erinevates keskkondades; orienteerub ajastutele vastavas helikeeles ja salvestuskultuuris; orienteerub erinevate seadmete tehnilistes andmetes; omab teoreetilisi teadmisi seadmete kasutamisest erinevates töökeskkondades; tajub vastavalt stsenaariumile filmi või etenduse helikujunduse rütmi; orienteerub teatrilinduse väljendusvahendites ja tehnilistes lahendustes; mõistab loominguulise koostöö vajalikkust;
Stuudiotöö	44 EKAP	planeerib salvestusprotsessi vastavalt helimaterjali akustilise ja tehnilise

lahenduse eesmärkidele; tagab audiovisuaalsete materjalide kvaliteetse salvestamise. omab teadmisi ja oskusi salvestatud materjali järelhelindamiseks; tunneb arvutihelitootluse(DAW) põhimõisteid ja aluseid; rakendab video helindamiseks vajalikke töövõtteid; valdab videoheli järeltöövaldab videoheli järelhelindamise põhimõtteid. valdab MIDI keskkonna spetsiifikat;

Elava ettekande helindamine	17 EKAP	Lahtudes projektist koostab tehniliste vajaduste tabeli (Rider); tagab funktsioneeriva helitehnilise lahenduse ettekande kohas; viib laubi heliproovi; teostab üritusel heliproovis kavandatu; deinstalleerib helitehnika; osaleb meeskonnatöös; analüüsib oma erialast tegevust ja leiab võimalusi enesearendamiseks.
Muusikateooria	26 EKAP	mõistab ja kasutab muusikalist terminoloogiat; analüüsib muusikat kuulamise ja nooditeksti põhiselt; transkribeerib ja arranžeerib muusikat; kasutab noodistus- ja salvestusprogramme
Muusika-ja kultuurilugu	12 EKAP	orienteerub kultuuriloo arengu- ja stiiliperioodides; seostab muusikalugu vastava kultuurikontekstiga; rakendab kultuuriloolisi teadmisi oma erialases tegevuses.
Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused	6 EKAP	mõistab oma vastutust teadlike otsuste langetamisel elukestvas karjääriplaneerimise protsessis; mõistab majanduse olemust ja majanduskeskkonna toimimist; mõtestab oma rolli ettevõtluskeskkonnas; mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel; käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil.

Valikõpingute moodulid

<i>Nimetus</i>	<i>Maht</i>
Klaverimängu alused	8 EKAP
Videosalvestus ja järeltöötlus	4 EKAP
Helitehniline solfedžo	4 EKAP
Teatrihelinduse alused, valikaine	2 EKAP
Lisapill	4 EKAP

Valikõpingute valimise võimalused:

Õpilasel on kohustus läbida valikõpinguid 22 EKAP-i ulatuses. Valikmoodulite valimine toimub osakonna suunamisel. Individuaaltundidena toimuvate valikmoodulite võimaldamise otsustab kool iga õpilase puhul eraldi. Valikmooduleid on võimalik valida ka teistest kooli õppekavadest.

Õppekava kontaktisik:

Mare Uritam
 õppejuht
 Telefon +372 5645 1032, mare.uritam@otsakool.edu.ee

Märkused:

Kooli õppekava ja moodulite rakenduskavad on kättesaadavad:
https://otsakool.siseveeb.ee/veebivormid/oppekavad/oppekava_pdf?oppekava=102
https://otsakool.siseveeb.ee/veebivormid/oppekavad/oppekava_pdf?oppekava=102&rakenduskavad=jah (koos moodulite rakenduskavadega)

Helindaja

Õppekava moodulite nimetused ja mahud(EKAP)	Maht kokku	1. õppeaasta	2. õppeaasta	3. õppeaasta
Põhiõpingute moodulid	128	52	53	23
Helinduse põhialused	23	4	11	8
Stuudiotöö	44	13	23	8
Elava ettekande helindamine	17	8	5	4
Muusikateooria	26	21	5	
Muusika-ja kultuurilugu	12	4	5	3
Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused	6	2	4	
Valikõpingute moodulid				
Klaverimängu alused	8	4	4	
Videosalvestus ja järeltöötlus	4	2	2	
Helitehniline solfedžo	4		4	
Teatrihelinduse alused, valikaine	2			2
Lisapill	4		4	

Helindaja

Seosed kutsestandardi „Helindaja, tase4“ kompetentside ja eriala õppekava moodulite vahel.

Kompetentsi nimetus kutsestandardis	Eriala õppekava moodulid					
	Helinduse põhialused	Stuudio töö	Elava ettekande helindamine	Muusikateooria	Muusika- ja kultuurilugu	Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused
Planeerib kavandatava projekti ajakava ja etapid ning vajadusel loob sellele vastava eelarve. Suhtleb kõikide projekti osapooltega, sõlmib korralduslikud kokkulepped ning tagab infoliikumise ja tingimused projekti edukaks elluviimiseks.	X	X	X			X
Lähtuvalt salvestuse iseloomust valib salvestamiseks sobiva ruumi, tehnika (nt mikrofonide valik ja asetus, audioühenduste loomine, tagasikuulamine, kommunikatsioon jm) ning valmistab ette salvestusruumi	X	X		X	X	
Valib optimaalse salvestamise vormi ja salvestab esitatava muusikalise materjali. Vajadusel jälgib partituuri ja tuvastab kõrvalekaldeid muusikalisest algmaterjalist	X	X	X	X	X	
Puhastab salvestatud materjali, lähtudes salvestise kasutuseesmärgist (nt audio CD, filmi heliriba, etenduse helitaust jm) mängib kokku mitmerealise salvestise. Loob lõpliku kõlakujunduse vastavalt salvestise kasutuseesmärgile (master)	X	X	X	X	X	

X – tähistatakse, millises õppekava moodulis arendatakse ja hinnatakse nimetatud kompetentsi

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool

4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“

MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	4 taseme esmaõpe, helindus		
Õppevorm	statsionaarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	Helinduse põhialused Sound engineer	23	Ants Andreas, Rene Keldo
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab helindusalased teoreetilised teadmised.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
<p>omab teadmisi heli levi seaduspärasustest erinevates keskkondades;</p> <p>orienteerub ajastutele vastavas helikeeles ja salvestuskultuuris;</p> <p>orienteerub erinevate seadmete tehnilistes andmetes;</p> <p>omab teoreetilisi teadmisi seadmete kasutamisest erinevates töökeskkondades;</p> <p>tajub vastavalt stsenaariumile filmi või etenduse helikujunduse rütmi;</p> <p>orienteerub teatrihelinduse väljendusvahendites ja tehnilistes lahendustes;</p> <p>mõistab loominguilise koostöö vajalikkust;</p>	<p>õpilane kirjeldab ja analüüsib heli levikut erinevates keskkondades;</p> <p>eristab stereoaja alguse salvestuste iseärasusi ja selle muutustusi ajas kuni tänapäevani;</p> <p>komplekteerib helitehnika vastavalt eesmärgile ja vajadusele.</p> <p>kirjeldab seadmete kasutamise eripära nii elavas ettekandes, teatris, TV/filmi võtetel kui ka post-produktsiooni stuudios;</p> <p>koostab vastavalt stsenaariumile emotsionaalse graafiku filmi või etenduse ajateljel;</p> <p>koostab vastavalt lähteülesandele etenduse tehnilise lahenduse;</p> <p>arutleb loominguiliste töötajate soovide üle etenduse helikujunduses.</p>	<p>1. Helinduse põhialused</p> <p>1.1.sissejuhatus erialasse;</p> <p>1.2.helikeskkond;</p> <p>1.3. levi seaduspärasused;</p> <p>1.4. inimhääle ja instrumentide väljendusvahendid;</p> <p>1.5. psühhoakustika, elektroakustika;</p> <p>2. Helitehnoloogia alused</p> <p>2.1. analoog- ja digitaaltehnika.</p> <p>1.2. komprimeerimistehnika (Bit Reduction).</p> <p>1.3. helisignaali ühendamistehnika ja -standardid.</p> <p>1.4. mikrofonitehnika. Mikseritehnika. Kõlari- ja kuularitehnika.</p> <p>1.5. salvestamistehnika.</p> <p>1.6. helindamiskeskonnad ja tingimused. MIDI-tehnika. Monofoonia, stereofoonia ja mitmekanaliline heliedastus. Surround Sound- tehnika.</p> <p>1.7. helitöötuse alused.</p> <p>1.8. digitaalhelid kandjad ja formaadid. Digitaalhelid edastus ja levi. (Digi)Ringhääling(k.a. digiringhääling) ja selle standardid.</p> <p>1.9. erialane terminoloogia võõrkeeles ja eestikeelsed vasted;</p> <p>3. Helirezii</p> <p>3.1. audiovisuaalkunsti väljendusvahendid. Raadio-, video-, filmi- ja multimeedia helindamise iseärasused;</p> <p>3.2. muusikastiilide ja žanride, ajastute ja perioodide helindamise esteetika. Soovitud kõla (sound) saavutamise vahendid;</p> <p>3.3. helipildi subjektiivse hindamise parameetrid ja helimulje kirjeldamine.</p> <p>3.4. mono-, stereo- ja SurroundSound'i helipildi loomise alused;</p> <p>4.Teatrihelinduse alused</p> <p>4.1.teatrihelinduse väljendus- ja tehnilised vahendid;</p>	Kontakttund, loeng, analüüs	Eristav

	4.2. elektronmuusika, loodus-, olme- ja tehisheliefektide (taustade) kasutamine. 4.3. koostöö loominguliste töötajatega	
Hindamisülesanne: "Mikrofonide valik ja paigutus muusika salvestusel" - vaskpillid, keelpillid, klaver, löökpillid, koor, puupuhkpillid. "Analoogstudio analüüs" - eelised ja puudused, masteriseerimine analoogstudios, analoogstudio salvestuse viimine LP plaatidele, analoogstudiote perspektiivid "Ruumiakustika" - arvutada vabalt valitud ruumi akustilise järelkõla RT60 standardile tuginedes. "Ülevaade heliprotsessoritest"		Hindamismeetod: Rühmatöö Arvestustöö Ülesanne/harjutus Eksam
Hinne 3	Hinne 4	Hinne 5
Kirjalik töö on esitatud hilinemisega. Töös esinevad mõningad faktivead ja ebatäpsused.	Esitatud kirjalik töö on koostatud argumenteertult, kasutades erialast terminoloogiat, kuid esineb ebatäpsusi. Töö on esitatud õigeaegselt.	Esitatud kirjalik töö on koostatud põhjalikult, argumenteertult, kasutades korrektset erialast terminoloogiat. Töö on esitatud õigeaegselt.
Iseseisvad tööd		
referaat-uurimistöö tehnilisel teemal;		
Praktilised tööd		
helisalvestuste kuulamine erinevates tingimustes - TV, auto, studiod jne. kaablite kontrollimine ja parandamine, jootetööd; Matrix OÜ analoogstudio		

Hindamismeetod	Rühmatöö Arvestustöö Ülesanne/harjutus Eksam
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõtva hinde eelduseks on kõikide mitteeristavalt hinnatud teemade läbimine lävendi või seda ületaval tasemel. Kokkuvõtva hinde kujunemisel arvestatakse õpilase arengut õppeperioodi jooksul ja eristavalt hinnatud teemade kaalutud keskmist.
Mooduli hindamine	eristav hindamine

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool

4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“

MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	4. taseme esmaõpe, helindaja		
Õppevorm	stационаarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	Stuudiotöö	44	Rene Keldo, Tanel Klesment, Janek Kivi
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad		
Mooduli eesmärk	õppijad omandavad helisalvestamise ja järelhelindamise teoreetilised teadmised ning praktilised oskused.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
<p>planeerib salvestusprotsessi vastavalt helimaterjali akustilise ja tehnilise lahenduse eesmärkidele;</p> <p>tagab audiovisuaalsete materjalide kvaliteetse salvestamise.</p> <p>omab teadmisi ja oskusi salvestatud materjali järelhelindamiseks;</p> <p>tunneb arvutihelitootluse(DAW) põhimõisteid ja aluseid;</p> <p>rakendab video helindamiseks vajalikke töövõtteid;</p> <p>valdab videoheli järeltöövaldab videoheli järelhelindamise põhimõtteid.</p> <p>valdab MIDI keskkonna spetsiifikat;</p>	<p>Planeerib kavandatava projekti ajakava, tehnilise lahenduse. Vajadusel loob sellele vastava eelarve. Suhtleb kõikide projekti osapooltega;</p> <p>Lahtuvalt salvestuse iseloomust valib sobiva ruumi, tehnika, optimaalse salvestamise vormi, viib läbi salvestuse; puhastab salvestatud materjali, maingib kokku mitmerealise salvestise;</p> <p>loob lõpliku kõlakujunduse;</p> <p>kasutab stuudiosalvestusel ja järelhelindamisel arvutihelitootluse tarkvara; lähetuvalt filmi spetsiifikast paigutab näitlejatele mikrofonid, valdab tood poomiga, kontrollib kaamerasse jaadvustuva heli nivood ja kvaliteeti, suunkroniseerib erinevad seadmed;</p> <p>puhastab võtteplatsil salvestatud heli, ja relsuunkroniseerib dialoogi, dubleerib, loob taustahelide susteemi;</p> <p>kasutab tark- ja riistvaralisi MIDI instrumente lihtsama muusikalise materjali loomiseks;</p>	<p>1. Arvutiheli töötlus ja rakendusprogrammid</p> <p>Arvutipõhise helitootluse riist- ja tarkvara: arvutihelitootluseriistvarakomponendid, arhitektuur, välised liidesed, süsteemitarkvara ja rakendustarkvara. Failid ja andmebaasid. Mäluhaldus. Turvalisus ja kaitse. Ülevaade enamkasutatavatest rakendusprogrammidest. Digitaalheli parameetrid ja iseärasused, failivormingud. Võrkeelne erialaterminoloogia.</p> <p>Heli salvestamine ja montaaž: salvestatava digitaalheli parameetrid, enim levinud töövõtted ning standardid;</p> <p>Arvutiheli töötlus: DSP-de kasutamise põhimõtted ja erisused.</p> <p>Failivormingud ja -parameetrid, konverteerimine, montaaži ja kokkumängu iseärasused.</p> <p>2. Stuudiotöö praktika</p> <p>3. Audiomeedia / Filmi/video helindamine</p> <p>Filmihelindamise põhiprintsiibid : pildimaterjali helindamise erinevad kihid : atmosfäär, muusika, sünkroonhelid, dialoog.</p> <p>Pildi ja heli sünkroniseerimine.</p> <p>Ruumiline heli - stereo ja Dolby Surround.</p> <p>Mikrofonikasutuse eripära. Välitingimustes heli salvestamine.</p> <p>Videotehnoloogiad ja -formaadid. Lihtsama videotehnika kasutamine.</p> <p>Arvutivideo- ja arvutiheli- montaaž. Järelhelindamine (postproduction).</p> <p>4. Audiomeedia praktika:</p> <p>5. MIDI keskkond ja multimeedia alused</p> <p>Ajalooline kujunemine ja esimesed instrumendid.</p> <p>Olemus.</p> <p>MIDI -ja audioformaadi erinevused.</p> <p>Riist- ja tarkvarapõhised instrumendid.</p> <p>Parameetrid.</p>	<p>loeng, analüüs, praktika</p>	<p>Eristav</p>

	General MIDI, standard MIDI-fail. Multimeedium: Enamkasutatavate programmide tutvustus. Veebipõhised multimeedia- rakendused. Voogesitus. Teksti-, pildi-, diagrammide, animatsioonide, heli jt väljendusvahendite heliga koos arvutis kasutamise iseärasused. Multimeedia rakendustarkvara.		
--	--	--	--

Hindamismeetod:

Rühmatöö
Arvestustöö
Ülesanne/harjutus
Eksam
Hindeline arvestus

Hinne 3	Hinne 4	Hinne 5
Õpilane esitab salvestise, mille kõlapildi kujundamisel on kasutatud erinevaid tehnikaid ja tehnilisi vahendeid . Salvestise kõlapilt detailses plaanis on ebaühtlane ja raskesti jälgitav;	Õpilane esitab salvestise, mille kõlapildi kujundamisel on kasutatud erinevaid tehnikaid ja tehnilisi vahendeid oskuslikult . Salvestise kõlapilt detailne.	Õpilane esitab salvestise, mille kõlapildi kujundamisel on kasutatud erinevaid tehnikaid ja tehnilisi vahendeid oskuslikult . Salvestise kõlapilt on detailne ja nauditav.

Iseseisvad tööd

Heli salvestamine, eelsalvestatud muusikalise materjali kokkumäng, mastering

Praktilised tööd

Praktiline töö rakendusprogrammidega (nt. Nuendo, Cubase, Pro Tools vt.), salvestustehnikaga (nt. mikrofonid, heliprotsessorid jne)

Praktika

Muusikaliste kollektiivide salvestamine stuudiotingimustes ja järeltöötlus.

Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõtva hinde eelduseks on kõikide mitteeristavalt hinnatud teemade läbimine lävendi või seda ületaval tasemel.Kokkuvõtva hinde kujunemisel arvestatakse õpilase arengut õppeperioodi jooksul ja eristavalt hinnatud teemade kaalutud keskmist.
Mooduli hindamine	eristav hindamine
Õppematerjalid	Sonnenschen „Sound Design.The Expressive Power of Music, Voice and Sound effect in Cinema” Michael Wiese Productions; Joseph Cancellaro (2005) Sound Design for Interactive Media; Steinberg helpcenter https://helpcenter.steinberg.de/hc/en-us Modern Recording Techniques / Edition 8, David Miles Huber (Taylor & Francis, 08/26/2013); The Mixing Engineer’s Handbook 4th edition by Bobby Owsinski (Bobby Owsinski Media Group, 11 Jan 2017); The Hal Leonard Recording Method: Instrument & Vocal Recording by Bill Gibson (Hal Leonard,)

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“
MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	4. taseme kutseõppe- helindaja		
Õppevorm	statsionaarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	Elava ettekande helindamine	17	Rene Keldo
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab elava ettekande helindamise, helisalvestamise ja jaareltoõõtleamise teoreetilised teadmised ja praktilised oskused.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
<p>Lahtudes projektist koostab tehniliste vajaduste tabeli (Rider); tagab funktsioneeriva helitehnilise lahenduse ettekande kohas; viib laubi heliproovi; teostab üritusel heliproovis kavandatu; deinstalleerib helitehnika; osaleb meeskonnatöös; analüüsib oma erialast tegevust ja leiab võimalusi enesearendamiseks.</p>	<p>Valib sobivate tehniliste näitajatega helitehnika (st mikrofonide, kaablite, statiivide arv, tüübid, mudelid jm), arvestades muusika stiili ja ettekande koha akustiliste omadustega; valib ruumi eripära ja muusika iseloomu arvestades sobivad kohad kõlaritele. Valmistab ette helirezissiooni tootkoha ja häälestab helisuusteemi; viib laubi heliproovi, mille jooksul reguleerib erinevate instrumentide taumbrid, nivood ja loob heliallikate omavahelise tasakaalu. Tagab laval tagasikuuldavuse, lahtudes interpretide soovist (monitooring; loob heliallikatest tervikliku helipildi. Tuvastab kuulmise teel ja likvideerib akustiliselt tajutavad kõlalised ebaühtlused; deinstalleerib helitehnika ettekandekohas, ja rgides ohutusnõudeid ja ergonoomika põhimõtteid; teeb koostööd esinejatega, vajadusel planeerib ajakava, meeskonna koosseisu ja transpordi kasutamise; leiab vastavalt ülesandele iseseisvalt informatsiooni nii eesti kui võõrkeeles.</p>	<p>1. Teooria 1.1. heli omadused 1.2. helilaine (amplituut, lainepikkus, faas) 1.3. sagedus (põhiline, üleheliline, harmoonilised) 1.4. akustika 1.5. kuuldeline analüüs 2. Helivõimendus süsteem 2.1. kõlarid (passiv, aktiiv; PA, monitorid) 2.2. ühendused 2.3. mikserpult (analoog/digitaalne) 2.4. Channelstrip 2.5. valge ja roosa müra 2.6. süsteemi häälestamine 3. Mikrofonid 3.1. mikrofonide tüübid (dünaamiline, kondensaator jne) 3.2. karakteristika 3.3. mikrofonide valik ja paigutus heliallika suhtes 3.4. juhtmeta süsteemid 4. Protsessorid 4.1. ekvalaiser (tüübid ja kasutusala) 4.2. dünaamilised protsessorid 4.3. efektid 5. Kokkumäng 5.1. balanss 5.2. sulandamine 5.3. dünaamika</p>	<p>Loeng, rühmatöö, analüüs, praktiline töö, kuuldelised ülesanded, töölehtede täitmine, internetipõhised testid.</p>	<p>Eristav</p>

Hindamismeetod:

Rühmatöö
Arvestustöö
Ülesanne/harjutus
Eksam
Hindeline arvestus

Hinne 3	Hinne 4	Hinne 5
Õpilane on loonud üritusele helitehnilise lahenduse. Viinud läbi heliproovi. Tehnilise lahenduse loomisel ja helipildi kujundamisel vajab juhendaja abi.	Õpilane on loonud üritusele funktsioneeriva helitehnilise lahendusel. Viinud läbi heliproovi arvestades esineja soove, pidades silmas ruumi akustilisi iseärasusi. Helipildi kujundamisel esineb vigu, mida oskab iseseisvalt korrigeerida.	Õpilane on loonud üritusele funktsioneeriva helitehnilise lahenduse kvaliteetsel tasemel. Viinud läbi heliproovi arvestades esineja soove, pidades silmas ruumi akustilisi iseärasusi. Helipilt on detailne ja nauditav.
Iseseisvad tööd		
Helipuldi töö põhimõtted, rideri koostamine, heliproovi ja kontserdi ettevalmistamine		
Praktilised tööd		
Kontsertide/proovide helindamise ettevalmistamine, Rideri koostamine, helitehnika korrashoid		
Praktika		
Proovide ja kontsertide helindamine erinevate akustiliste tingimustega lavadel;		

Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõtva hinde eelduseks on kõikide mitteeristavalt hinnatud teemade laõbimine laõvendi või seda uõletaval tasemel. Kokkuvõtva hinde kujunemisel arvestatakse õpilase arengut õppeperioodi jooksul ja eristavalt hinnatud teemade kaalutud keskmist.
Mooduli hindamine	eristav hindamine
Õppematerjalid	Handbook for Sound Engineers (Fourth Edition), Glen M. Ballou The Ultimate Live Sound Operators Handbook, 2nd Edition, Bill Gibson Modern Recording Techniques (8th Edition), David Miles Huber

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“
MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	4.taseme esmaõpe, helindaja		
Õppevorm	statsionaarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	Muusikateooria	26	Siim Aimla, Tiit Juurikas, Tõnu Laikre, Aivar Vassiljev, Maarja Soomre, Mairo Marjamaa
Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õpilane rakendab muusikalist kuulmist, -kirjaoskust, ja -teoreetilisi teadmisi oma erialises tegevuses muusika kuulamisel, analüüsimisel, seadmisel, transkribeerimisel ning esitamisel		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
mõistab ja kasutab muusikalist terminoloogiat; analüüsib muusikat kuulamise ja nooditeksti põhisel; transkribeerib ja arranžeerib muusikat; kasutab noodistus- ja salvestusprogramme	mõistab ja defineerib muusikalisi termineid ja mõisteid loeb ja solfedžeerib nooditeksti; analüüsib muusikat kuuldeliselt ja nooditeksti alusel, kasutades muusikalist terminoloogiat kirjutab, määrab ning esitab laade, intervale ja akorde; kirjutab kuulmise järgi meloodia-, rütmi- ja harmooniadiktaati, analüüsib harmooniat kuulmise järgi ning nooditeksti alusel; analüüsib muusikateose vormi ja faktuuri, transkribeerib helisalvestise järgi muusikat ja vormistab noodi käsikirjaliselt ja/või noodigraafika programmi abil	1. Teooria 1.1. muusikalised mõisted ja terminid; 1.2. noodikirja põhielemendid: noodijoonestik, -võtmed, noodid, pausid ja kordusmärgid; 1.3. akordid, seade, ulatus, faktuur, häälte juhtimine; 1.4. diatoonilised laadid ja nende akordiline seos; 1.5. diatooniline harmoonia duuris ja mollis; 1.6. tüüpjärgnevused ja kadentsid, 1.7. harmoniseerimine, reharmoniseerimine; 1.8. vormi analüüs ja vorminoot; 1.9. improvisatsiooni elemendid ja erinevad improvisatsiooni meetodid; 1.10. imitatsioon; 2. Solfedžo 2.1. helistikud; 2.2. intervallid (kuuldeline eristamine); 2.3. vältused ja rütmid (kuuldeline eristamine); 2.4..meetrumid ja taktimõõdud;; 2.5. noodist laulmine; 3. Rütmika 3.1. erinevad noodipikkused; 3.2. rütmifiguurid, pulss, vormitaju (kvadraatne ja mittekvadraatne periood); 3.3. duoli- ja trioopõhine fraseerimine; 3.4. tutvumine erinevate groove´idega(swing, latin, funk);	oeng ja teoreetiline töö, kirjalikud tööd, muusika kuulamine, iseseisev töö	Eristav

Hindamismeetod:
Kontrolltöö
Test
Arvestustöö

Eksam		
Hinne 3	Hinne 4	Hinne 5
<p>Õpilane tunneb ära, ehitab intervale (p.1-p.8), akorde, heliredeleid kuni 6 märgini. Tunneb akordimärke (kolmkõlad, septakordid). Tunneb kirikulaade.</p> <p>Eristab ja kirjutab akorde (kolmkõlad, septakordid).</p> <p>Valdab elementaarset muusikalist noodikirja (dünaamika, artikulatsioon,)</p> <p>Oskab kirjutada rütme 3/4 ja 4/4 taktimõõdus nii võrdsete kaheksandikena (even eights) kui ka trioolipõhise fraseeringuga (swinging eights)</p>	<p>Õpilane analüüsib ja ehitab intervale (p.1-p.8), akorde, heliredeleid kuni 6 märgini.</p> <p>Tunneb kirikulaade, nende kasutamist improvisatsioonis.</p> <p>Tunneb akordimärke (kuni noonakordid).</p> <p>Eristab kuuldeliselt ja kirjutab akorde (kolmkõlad, septakordid, noonakordid).</p> <p>Valdab elementaarset muusikalist noodikirja (dünaamika, artikulatsioon,)</p> <p>Oskab kirjutada rütme 3/4 ja 4/4 taktimõõdus nii võrdsete kaheksandikena (even eights) kui ka trioolipõhise fraseeringuga (swinging eights)</p>	<p>Õpilane analüüsib ja ehitab veatult intervale (p.1-s.10), akorde, heliredeleid kuni 6 märgini. Tunneb keerulisemaid laade (dim, domdim, alltaad) Tunneb akordimärke (ka altereeritud akordid).</p> <p>Kirjutab akorde (kolmkõlad, septakordid, noonakordid, altereeritud akordid)</p> <p>Teab akordide – skaalade omavahelisi suhteid, Valdab muusikalist noodikirja ja spetsiifilisi märke (dünaamika, artikulatsioon, segno, coda jne)</p> <p>Oskab kirjutada rütme erinevas taktimõõdus nii võrdsete kaheksandikena (even eights) kui ka trioolipõhise fraseeringuga (swinging eights)</p>
Iseseisvad tööd		
Tunnis läbivõetud materjali iseseisev läbitöötamine, muusika kuulamine, analüüsimine. muusikalise materjali ettevalmistamine		
Praktilised tööd		
teoreetiliste teadmiste kasutamine praktilises erialases töös		
Praktika		
helindamine kontserdil ja/või salvestusel		

Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodulit hinnatakse eristavalt. Mooduli kokkuvõtva hinde eelduseks on kõikide hindamisülesannete ja iseseisvate tööde sooritamise lävendi tasemele vastaval või seda ületaval tasemel. Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb mooduli hinnete kaalutud keskmisena.
Mooduli hindamine	eristav hindamine
Õppematerjalid	<p>Õpetaja poolt koostatud või valitud noodimaterjalid.</p> <p>Solfedžo: meludia.com, solf.ee, musictheory.net, teoria.com, netis olevad noodid.</p> <p>Teoria: R.Eespere Prima Vista ja Prima Volta</p> <p>A.Männik Diatooniline solf</p> <p>Kaj Backlund – jazzmuusikin harmonia</p> <p>H.Kostabi Muusika elementaarteooria</p> <p>L. Semlek – Muusika elementaarteooria</p> <p>B. Kõrver – Muusika elementaarteooria</p> <p>V. Sillamaa – Kõlakool 1 (e-materjal)</p> <p>V. Sillamaa – Kõlakool 1 (e-materjal)</p> <p>asa "Rütmika harjutused"</p> <p>M.Tammemägi "Konnakol rütmika"</p> <p>Tilk, T. Arvutikursus algajale. Windows XP. Kuressaare: Tiit Tilk, 2008 Tilk, T. Arvutiõpik MS Office. Kuressaare: Tiit Tilk, 2005 Mägi, A. MS Excel. Tallinn: GT Tarkvara, 2008.</p> <p>Leibur, T., Vendel, T. Arvutitalutaja käsiraamat. Tallinn: Ilo, 2005</p> <p>Riim, A. Arvuti lauaaraamat 2004 : 100 küsimust ja vastust arvutikasutajale. Tallinn : Arvutikirjastus, 2004</p>

Jokk, V. Dokumentide disain töökeskkonnas MS Word. Tallinn: TTÜ kirjastus, 2003
Sibelius 7 - <http://www.sibelius.com/products/sibelius/7/index.html> 26.10.20013
Middleton, C. Digimuusika ja helitehnika : käsiraamat igale koduse helistuudio omanikule. Tallinn : Digipraktik, c2007
Claude Fatus, C. Composition musicale et informatique. France: Minerve, 1989
Boulanger, R. The Csound book : perspectives in software synthesis, sound design, signal processing, and programming.
Cambridge : MIT, 2000

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool

4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“

MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	Kutseõpe, kutsekeskhariduse õpe - helindaja		
Õppevorm	statsionaarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	Muusika-ja kultuurilugu Cultural studies	12	Siim Aimla, Kermo Koit, Tiit Kõrvits, Toivo Unt
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetamisega taotletakse, et õppijad omandavad ülevaate klassikalise muusika-, pop- muusika-, jazzmuusika-, eesti muusikaloo stiiliperioodidest, žanritest, muusikaelu arengust, tähtsamatest heliloojatest, nende loomingust ja pärimusmuusikast, mis arendab nende muusikalist silmaringi ja valmistab ette edaspidiseks elukestvaks õppeks.		
Auditorseid tunde	Iseseisva töö tunde		
160 t	152 t		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
<p>orienteerub kultuuriloo arengu- ja stiiliperioodides;</p> <p>seostab muusikalugu vastava kultuurikontekstiga;</p> <p>rakendab kultuuriloolisi teadmisi oma erialases tegevuses.</p> <p>Jaotus tundides: teoreetiline töö: 160 iseseisev töö: 152 kokku: 312</p>	<p>nimetab muusikaloo üldiseid arenguetappe ja stiiliperioode;</p> <p>nimetab tähtsamate muusikažanre ja vorme;</p> <p>nimetab kuulamistesti järgi erinevaid esituskoosseise;</p> <p>nimetab väljapaistvamaid muusikaloo sh. eesti muusika heliloojaid ja nende loomingut, iseloomustab pop- ja jazzmuusika stiile ja arengut;</p> <p>võrdleb erinevate rahvaste muusika sh Eesti pärimusmuusika traditsioone;</p> <p>leiab iseseisvalt leida muusikaloolist informatsiooni erinevatest allikatest;</p> <p>eristab stiililiselt eri perioodide muusikat vastavalt ülesandele</p> <p>eristada erinevaid esitusstiile;</p> <p>väljendab suuliselt ja kirjalikult muusikaga seonduvatel teemadel kasutades muusikaterminoloogiat</p>	<p>1. Klassikaline muusika</p> <p>1.1.ülevaade keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi ajastu muusikast;</p> <p>1.2. 19. saj. romantismiperiood, sh rahvuslikud koolkonnad;</p> <p>1.3.ülevaade 20.- 21. sajandi muusikaloost;</p> <p>1.4. muusikalised mõisted ja terminid</p> <p>2. Popmuusika</p> <p>Töölaulud</p> <p>Blues</p> <p>Ragtime</p> <p>1950 - ndad Rock'n'roll, rockabilly, Elvis Presley jt)</p> <p>1960ndad - briti pop ja rock (The Beatles, Rolling Stones jt)</p> <p>soul ja kantri</p> <p>1970-ndad progressiivne rock, heavy rock, funk, disko</p> <p>Popmuusika Eestis</p> <p>3. Eesti muusika</p> <p>Tähtsamad Eesti muusika loojad ja nende teosed 19. saj. keskelt kuni tänapäevani.</p> <p>4. Pärimusmuusika</p> <p>Erinevate rahvaste muusika kujunemise lätted. Lähinaabrite rahvusliku muusika eripära. Folkloori mõiste. Eesti rahvalaulud, rahvapillid,</p>	<p>loeng,</p> <p>kuulamiseminarid,</p> <p>praktiline pillimäng</p> <p>iseseisev töö</p>	<p>Eristav</p>

Hindamismeetod:

Kontrolltöö
Test
Arvestustöö

Hinne 3	Hinne 4	Hinne 5
Õpilane nimetab erinevate stiilide arenguetappe, Oskab eristada kuulmise järgi erinevate stiiliperioodide muusikat	Õpilane nimetab erinevate stiilide arenguetappe, kirjeldab nende põhilisi iseloomumadusi Oskab eristada kuulmise järgi erinevate stiiliperioodide muusikat, analüüsisides kuuldut.	Õpilane nimetab erinevate stiilide arenguetappe, kirjeldab nende põhilisi iseloomumadusi, teab tähtsamaid esindajaid. Oskab eristada kuulmise järgi erinevate stiiliperioodide muusikat, teab autoreid ja esitajaid, analüüsib kuuldut.

Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodulit hinnatakse eristavalt. Mooduli kokkuvõtva hinde eelduseks on kõikide hindamisülesannete ja iseseisvate tööde sooritamine lävendi tasemele vastaval või seda ületaval tasemel. Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb mooduli hinnete kaalutud keskmisena.
Mooduli hindamine	eristav hindamine
Õppematerjalid	<p>Klassikaline muusika Hoogen, E. Klassikalise muusika ABC. Tallinn : Tänapäev, 2004 Lord, M. Muusika ajalugu : antiikajast tänapäevani. Tallinn : Koolibri, 2009 Kõlar, A. Muusikalugu : [õpik muusikakoolide õpilastele]. Tallinn : Koge, 1997 Siitan, T. Öhtumaade muusikalugu. I. Tallinn : Avita, 1998 Siitan, T. Keskaja muusika aastani 1300 : õppevahend. Tallinn : Eesti NSV Riiklik Hariduskomitee, 1989 Kaldaru, M. Muusikaajalugu gümnaasiumile. I [osa], Öhtumaade muusikalugu : konspekt. Tallinn : Avita, 2003, 2007 Kaldaru, M. Muusikaajalugu gümnaasiumile. II osa, Romantism. 20. sajand : konspekt. Tallinn : Avita, 2004 Garšnek, I. Öhtumaade muusikalugu. III, 20. sajand. Tallinn : Avita, 2004 Wade-Matthews, M., Thompson, W. Muusikaentsüklopeedia : muusikainstrumendid ja suured heliloojad. Tallinn : Sinisukk, 2006 The new Grove dictionary of music and musicians. London [etc] : Macmillan, 1980 (1995, 1998) Popmuusika: The encyclopedia of popular music / edited by Colin Larkin. New York : MUZE ; Oxford [etc.] : Oxford University Press, 2006 "Hofmann, H. P. Beat Lexikon. Berlin : Lied der Zeit, 1977" The illustrated encyclopedia of music / general editor Paul Du Noyer. London : Flame Tree Publishing, 2003 "Dunbar-Hall, P. A guide to rock'n'pop. Marrickville NSW : Science Press, 1988" Ojakäär, V. Popmuusikast. Tallinn : Eesti Raamat, 1983 Erm, A. Polkast rokini : tänapäeva eesti levimuusika panoraam. Tallinn : Perioodika, 1984 Erm, A. Polkast rokini. 2. [osa]. Tallinn : Perioodika, 1989 Pichaske, D. A generation in motion : popular music and culture in the sixties. New York : Schirmer Books, 1979 Barlow, G. My Take. London : Bloomsbury, 2006 Du Noyer, P. We all shine on : the stories behind every John Lennon song 1970-1980. London : Carlton Books, 2006 Davis, S. Stevie Wonder : rhythms of wonder. London : Robson Books, 2006 Peters, R. The Frank Sinatra scrapbook : his life and times in words and pictures. New York : St. Martin's Press, 1982 Gregory, H. A century of pop. London : Hamlyn, 1998 Ewen, D. History of popular music. New York : Barnes & Noble, 1961 Taylor, T. D. Global pop : world music, world markets. New York ; London : Routledge, 1997 Starr, L. American popular music : the rock years. New York : Oxford University Press, 2006</p>

Talevski, N. Knocking on heaven's door : rock obituaries. London [etc.] : Omnibus, 2006

Роланд, П. Рок и поп. Москва : Гранд : ФАИР-ПРЕСС, 2003

D.Roberts, "Rockikroonika" 2014

Jazzmuusika:

Ojakäär, V. Džässmuusika : [arenguloost ja tuleviku perspektiividest]. Tallinn : Eesti Raamat, 1966

Eesti jazzi giid / koostaja Tiit Lauk. Tartu : LET, 1995

Berendt, J., E. Jazziraamat : ragtime'ist tänapäevani. Tallinn : Vagabund, 1999

Gridley, M., C. Concise guide to jazz. Upper Saddle River [etc.] : Prentice Hall, 2010

Shipton, A. A new history of jazz. New York ; London : Continuum, 2008

Lytelton, H. The best of jazz. London : Portico, 2008

Martin, H. Essential jazz : the first 100 years. Boston (Mass.) [etc.] : Schirmer CENGAGE Learning, 2009

The jazz cadence of American culture / edited by R. G. O'Meally. New York : Columbia University Press, c1998

Megill, D. D., Demory, R. S. Introduction to jazz history. Upper Saddle River: Prentice Hall, 2001

Ward, G. C. Jazz : a history of America's music + 10 DVD-d. New York : Knopf, 2000

"Kirchner, B. The Oxford companion to jazz. Oxford [etc] : Oxford University Press, 2000"

Megill, D. D., Demory, R. S. Introduction to jazz history. Upper Saddle River: Prentice Hall, 2001

The Cambridge companion to jazz / edited by Mervyn Cooke and David Horn. Cambridge ; New York : Cambridge University Press, 2004.

The Virgin encyclopedia of jazz / compiled and edited by Colin Larkin. London : Virgin in association with Muze UK Ltd., 2004

Shadwick, K. The encyclopedia of jazz and blues. Edison, New Jersey : Chartwell, 2003, 2001

"Martin, H. Jazz : the first 100 years. +CD Belmont : London : Wadsworth, 2002."

Конен, В. Рождение джаза. Москва : Советский композитор, 1990

Кан, А. Пока не начался jazz. Санкт-Петербург : Амфора, 2008

Бержеро, Ф., Мерлин, А. История джаза со времен бопа. Москва : АСТ : Олимп, 2003

Eesti muusika:

Eesti muusikalugu. Kunstmuusika : gümnaasiumiõpik / Aime Kaarlep. Tallinn : Ilo : Talmar & Põhi, 2007

Kaarlep, A. Eesti muusikalugu : töövihik-konspekt gümnaasiumile. Tallinn : Talmar ja Põhi, 2007

Eesti muusika biograafiline leksikon. 1. köide, A-M / [toimetajad Tiina Mattisen, Ene Pilliroog ja Mall Põldmäe]. Tallinn : Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2007

Eesti muusika biograafiline leksikon. 2. köide, N-Y / [toimetajad Tiina Mattisen, Mall Põldmäe ja Tiina Õun]. Tallinn : Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2008

Eesti Muusika Infokeskus <http://www.emic.ee> 26.10.2009

Estmusic.com <http://www.estmusic.com/> 26.10.2009

Eesti muusika : multimeedialeksikon http://www.koolielu.edu.ee/eesti_muusika/ 26.10.2009

Õpetajate poolt soovitatud õppematerjal
muusikasalvestused CD, DVD, Youtube jm

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool

4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“

MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	4.taseme esmaõpe, kutsekeskhariduse õpe- kõik erialad		
Õppevorm	statsionaarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused Career planning and entrepreneurship	6	Lauri Sepp, Epp Sussen
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime oma karjääri planeerimisega kaasaegses majandus-, ettevõtlus- ja töökeskkonnas lähtudes elukestva õppe põhimõtetest.		
Auditoorseid tunde	Iseseisva töö tunde	Praktiline töö	
74 t	48 t	34 t	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
<p>mõistab oma vastutust teadlike otsuste langetamisel</p> <p>elukestvas karjääriplaneerimise protsessis;</p> <p>mõistab majanduse olemust ja majanduskeskkonna toimimist;</p> <p>mõtestab oma rolli ettevõtluskeskkonnas;</p> <p>mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel;</p> <p>käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil.</p> <p>Jaotus tundides: teoreetiline töö: 74 praktiline töö: 34 iseseisev töö: 48 kokku: 156</p>	<p>analüüsib juhendamisel oma isiksust ja kirjeldab oma tugevaid ja nõrku külgi;</p> <p>seostab kutse, eriala ja ametialase ettevalmistuse nõudeid tööturul rakendamise võimalustega;</p> <p>leiab iseseisvalt informatsiooni tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta;</p> <p>leiab iseseisvalt informatsiooni praktika- ja töökohtade kohta;</p> <p>koostab juhendi alusel elektroonilisi kandideerimisdokumente (CV, sh võõrkeelse, motivatsioonikirja, sooviavalduse), lähtudes dokumentide vormistamise heast tavast</p> <p>valmistab ette ja osaleb näidistööintervjuul;</p> <p>koostab juhendamisel oma lühi- ja pikaajalise karjääri plaani;</p> <p>kirjeldab oma majanduslikke vajadusi, lähtudes ressurside piiratusest;</p> <p>selgitab nõudluse ja pakkumise ning turutasakaalu kaudu turumajanduse olemust;</p> <p>koostab juhendi alusel elektrooniliselt oma</p>	<p>Eneseanalüüs ja suhtlemise alused:</p> <p>isiksuse analüüs;</p> <p>enese esitlemine, tööintervjuu, arenguestlus eesmärkide seadmine ja karjääri planeerimine;</p> <p>aja planeerimine ja stressi juhtimine;</p> <p>suhtlemise alused;</p> <p>aktiivse kuulamise meetod;</p> <p>enesekehtestamine;</p> <p>Konflikti lahendamine ja läbirääkimisoskused;</p> <p>kultuuridevaheline suhtlus;</p> <p>Ettevõtlus</p> <p>ettevõtluse põhitüübid;</p> <p>lepingud ja lepingute tüübid (tööleping, käsundusleping);</p> <p>maksud (tulumaks,käibemaks,dividendid, tuludeklaratsioon);</p> <p>turundus (kodulehe loomine, reklaam);</p> <p>seadusandlus;</p> <p>Projektiõpe</p> <p>kontsertkorraldus (partnerid, kokkulepped, lepingud);</p> <p>tasustamine (FIE; OÜ);</p> <p>kontsertkohad (pillid; vastutus,sh. ohutus);</p> <p>kontsertkavad (kavad; kujundus; trükkimine);</p> <p>finantsi taotlemine (sponsorlus, toetuste taotlemine);</p>	<p>loeng;</p> <p>praktilikum (grupitöö, paaritöö);</p> <p>diskussioon/arutelu etteantud teemal;</p> <p>esitlused</p> <p>analüüs</p>	<p>Mitteeristav</p>

leibkonna ühe kuu eelarve;
loetleb Eestis kehtivaid otseseid ja kaudseid makse;
täidab juhendamisel etteantud andmete alusel elektroonilise näidistuludeklaratsiooni leiab iseseisvalt informatsiooni peamiste pangateenuste ja nendega kaasnevate võimaluste ning kohustuste kohta;
kasutab majanduskeskkonnas orienteerumiseks juhendi alusel riiklikku infosüsteemi „e-riik“;
kirjeldab meeskonnatööna ettevõtluskeskkonda Eestis oma õpitavas valdkonnas;
võrdleb iseseisvalt oma võimalusi tööturule sisenemisel palgatöötaja ja ettevõtjana, lähtudes ettevõtluskeskkonnast;
kirjeldab meeskonnatööna vastutustundliku ettevõtluse põhimõtteid;
selgitab meeskonnatööna ühe ettevõtte majandustegevust ja seda mõjutavat ettevõtluskeskkonda;
kirjeldab meeskonnatööna kultuuridevaheliste erinevuste mõju ettevõtte majandustegevusele;
kirjeldab ja analüüsib ettevõtte äriideed õpitava valdkonna näitel ja koostab juhendi alusel meeskonnatööna elektrooniliselt lihtsustatud äriplaani;
loetleb ja selgitab iseseisvalt tööandja ja töötajate peamisi õigusi ning kohustusi ohutu töökeskkonna tagamisel;
tunneb ära ja kirjeldab meeskonnatööna töökeskkonna üldisi füüsikalisi, keemilisi, bioloogilisi, psühhosotsiaalseid ja füsioloogilisi ohutegureid ning meetmeid nende vähendamiseks;
tunneb ära tööõnnetuse ja loetleb meeskonnatööna lähtuvalt õigusaktides sätestatust töötaja õigusi ja kohustusi seoses tööõnnetusega;
kirjeldab tulekahju ennetamise võimalusi ja oma tegevust tulekahju puhkemisel töökeskkonnas; leiab juhtumi näitel iseseisvalt eri allikatest, sh elektrooniliselt tervishoiu ja tööohutuse alast informatsiooni;
leiab iseseisvalt töölepinguseadusest informatsiooni töölepingu, tööajakorralduse ja puhkuse kohta;
nimetab töölepingu, töövõtulepingu ja

projekti aruandlus;
kutse-eetika;
turundus;
autoriõigused (autoritasud; omaloomingu autoritasud; vormid);
lepingud (suusõnaline ja kirjalik lepe; taustauuring; vaided; õigused ja kohustused lepingurikkumised);
karjäär (tööturu võimalused, edasiõppimise võimalused, iseseisev infootsing)

	<p>käsunduslepingu peamisi erinevusi ja kirjeldab töölepinguseadusest tulenevaid töötaja õigusi, kohustusi ja vastutust; arvestab juhendi abil iseseisvalt ajatöö, tükitöö ja majandustulemustelt makstava tasu bruto- ja netotöötasu ning ajutise töövõimetuse hüvitist; koostab ja vormistab juhendi alusel iseseisvalt elektrooniliselt algatus- ja vastuskirja ning e-kirja, sh allkirjastab digitaalselt; kirjeldab iseseisvalt dokumentide säilitamise vajadust organisatsioonis ja seostab seda isiklike dokumentide säilitamisega; kasutab situatsiooniga sobivat verbaalset ja mitteverbaalset suhtlemist nii ema- kui võõrkeeles; kasutab eri suhtlemisvahendeid, sh järgib telefoni- ja internetisuhtluse head tava; järgib üldtunnustatud käitumistavasid; selgitab tulemusliku meeskonnatöö eeldusi; kirjeldab juhendi alusel meeskonnatööna kultuurilisi erinevusi suhtlemisel;</p>			
--	---	--	--	--

Hindamismeetod:

Iseseisev töö
Praktiline töö
Suuline esitus
Analüüs

Lävend

õpilane on osalenud aktiivselt rühmatöodes ja aruteludes, esitanud teemapõhised töölehed. õpilane on esitanud, esitlenud ja kaitsnud koostatud projekti kultuuriürituse kohta.

Iseseisev töö	õpilane valmistab iseseisvalt projekti– teemast kuni eelarveni, lähtudes õigusaktidest ja töötasustamise alustest, õigustest ja kohustustest; eneseanalüüs isiksuse, eesmärkide ja suhtlemise teemadel
Praktilised tööd	projekti kaitsmine, esitus; õpitud suhtlusmeetodite praktiline rakendamine igapäevaelus; rühmaarutelud; tuludeklaratsiooni koostamine.
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodulit hinnatakse mitmeeristavalt. Moodul on arvestatud, kui kõik mooduli hindamisülesanded ja iseseisvad tööd on sooritatud lävendi tasemele vastaval või seda ületaval tasemel.
Mooduli hindamine	mitmeeristav hindamine
Õppematerjalid	Suhtlemise alused: Allik, J., Konstaabel, K. Isiksusepsühholoogia alused. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2003

Lukas, M. Protokoll & etikett : eduka suhtlemise käsiraamat. Tallinn : Ambassador, 2003
Kidron, A. Suhtlemine : inimsuhted ja suhtlemispsühholoogia. Tallinn: Monde, 2004
Bolton, R. Igapäevaoskused : kuidas ennast kehtestada, teisi kuulata ja konflikte lahendada. Puhja (Tartumaa): Väike Vanker, 2007
Patterson, K., Grenny, J., McMillan, R., Switzler, A. Otsustavad kõnelused : kuidas suhelda, kui panused on kõrged. Tallinn : Äripäev, 2008
Amundson, N., Poehnell G., Karjääriteed. Eesti Töötukassa. 2011
Rekkor, S jt., Teenindamise kunst. 2013
Ettevõtluse alused:
Suppi, K. Ettevõtlusõpik- käsiraamat. Altex, 2013
www.rajaleidja.ee
<http://www.cvkeskus.ee/career>
Karjäärinõustamise töövihik: http://www.rajaleidja.ee/public/Suunaja/Abiks_valikutel_loplik_eesti.pdf
Jürivete, T. Karjääriõpe. E-kursus: https://www.e-ope.ee/repositoorium/otsing?@=7xb2#euni_repository_10895
Suhtlemine:
Bolton, R. Igapäevaoskused;
Kidron, A. Suhtlemispsühholoogia
„Ettevõtlikkusest ettevõtluseni“ koos töövihiku CD-ga,
www.eesti.ee
www.eas.ee
Projektiõpe:
www.looveesti.ee
<http://palk.crew.ee>
www.kalkulaator.ee
www.minuraha.ee
http://www.ajakirjanikud.ee/et/article_1.php
<http://www.minueesti.ee/?leht=479,540,541>
<http://www.minueesti.ee/?leht=479,540,548>
<https://mittetulundus.tallinn.ee/iseteenindus>
<http://www.kulka.ee/sihtkapitalid/helikunst/jaotamise-pohimotted>
<http://www.kul.ee/et/tegevused/toetused>
www.rmp.ee
www.tootukassa.ee
Tööseadusandlus:
Töölepingu seadus
Võlaõigusseadus
Tsiviilseadustiku üldosa seadus
<http://www.tooelu.ee>
Töökeskkonnaohutus:
Töötervishoiu ja tööohutuse seadus
Tööinspeksiooni kodulehekülg www.ti.ee
Asjaajamises:
Körven, T-R. Dokumendihaldus
kooli koduleht
e-riik keskkond
<http://www.kulka.ee/sihtkapitalid/helikunst/jaotamise-pohimotted>
<http://www.eetika.ee/et/haridus/kutse>

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“
VALIKÕPINGUTE MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	4. taseme esmaõpe- rütmimuusik, rütmimuusika laulu eriala		
Õppevorm	stационаarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7	Klaverimängu alused Introduction to piano studies	8	Hain Hõlpus, Tõnu Laikre, Sergei Pedersen, Madis Muul, Joel-Rasmus Rimmel, Jürmo Eespere
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane oskaks algtasemel klaverit mängida, oskab mängida nii noodist kui akordimärkide põhjal, oskaks kujundada lihtsat klaverisaadet.		
Auditoorseid tunde	Iseseisva töö tunde	Praktiline töö	Praktika
24 t	32 t	100 t	52 t

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
tunneb akordimärke ja tähistust; oskab kujundada lihtsat saadet akordimärkide järgi; loeb lihtsamat nooditeksti viiuli – ja bassivõtmes; teab klaverimängutehnika aluseid.	Mängib noodist lihtsamaid palu erinevas stiilis; Loeb noodist nii viiuli- kui bassivõtmes; Kujundab akordimärkide põhjal lihtsa saatefaktuuri; Kasutab klaverimängus ergonoomilisi mänguvõtteid	Nooditeksti tundmine Akordide ehitamine klaveril Heliredelite mängimine Kadentside mängimine Transponeerimine Ansamblipartneri saatmine	teoreetiline analüüs, praktiline töö	Eristav
Hindamismeetod: Ettekanne/esitlus Hindeline arvestus				
Hinne 3	Hinne 4	Hinne 5		
õpilane: mängib väga lihtsat noodimaterjali (paremas käes meloodia, vasakus pikad akordid) Mängib aeglasel tempos (neljandikud tempos 80) heliredeleid kuni 2 võtmemärgini. Oskab akordimärkide järgi ehitada akordide põhikujud (4-kõlad)	õpilane: mängib lihtsat noodimaterjali (paremas käes meloodia, vasakus akordid ja arpeggioid) Mängib mõõdukas tempos (neljandikud tempos 100) heliredeleid kuni 3 võtmemärgini. Oskab akordimärkide järgi ehitada akordide põhikujud ja nende pöörded. Oskab improviseerida bluesi heliredeli baasil	õpilane: mängib erinevas stiilis muusikat (nii klassikalise kui rütmimuusika repertuaari. Kujundab ise klaverisaadet. Mängib mõõdukas tempos (neljandikud tempos 120) heliredeleid kuni 3 võtmemärgini. Oskab akordimärkide järgi ehitada akordide põhikujud ja nende pöörded ning ilma bassita akordide ehitamist. Oskab improviseerida erinevates stiilides.		

Hindamismeetod	Hindeline arvestus
Iseseisev töö	Tunnis läbivõetud materjali iseseisev läbitöötamine
Praktilised tööd	klaverimänguuskuste praktiline arendamine
Praktika	esinemispraktika, kontsert
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodulit hinnatakse eristavalt. Mooduli kokkuvõtva hinde eelduseks on kõikide hindamisülesannete ja iseseisvate tööde sooritamine lävendi tasemele vastaval või seda ületaval tasemel. Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb mooduli hinnete kaalutud keskmisena.
Mooduli hindamine	eristav hindamine
Õppematerjalid	Levine, M. The jazz piano book. Petaluma : Sher Music, 1989 Berklee method of keyboard. Jamey Aebersold - play along vol 54 - piano voicings Jasse Varpama - vaba säestys ja improvisointi. õpetaja ja õpilase koostöös valitud repertuaar

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“
VALIKÕPINGUTE MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	4. taseme esmaõpe, helindaja		
Õppevorm	stационаarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
8	Videosalvestus ja järeltöötlus	4	Rene Keldo
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab videosalvestuse ja järeltöötluse algteadmised.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
<p>omab algteadmisi filmi väljendusvahenditest; orienteerub audiovisuaalteose loomise etappides; omab teoreetilisi algteadmisi videosalvestusseadmete kasutamisest; omab teoreetilisi teadmisi pildimontaaži protsessist; tajub pildi ja muusika koosmõju nüansse;</p>	<p>õpilane analüüsib audiovisuaalse loojutustamise spetsiifikat; koostab muusikafilmi dramaturgilise pinge graafiku; komplekteerib videotehnika vastavalt eesmärgile ja vajadusele; valgustab ja komponeerib visuaalsed kaadrid võttes arvesse filmikeele väljendusvahendite spetsiifikat; monteerib videomaterjali vastavalt loo dramaturgilisele skeemile ja muusikateose iseärasustele; teostab videoloo helirežii;</p>	<p>1. Filmi väljendusvahendid 1.1. audiovisuaalse loojutustamise spetsiifika võrdluses muude loojutustamise vormidega; 1.2. eneseväljendamise võimalused filmikeeles; 1.3. kaader ja tema ülesehitus (valgus, koloriit, tonaalsus)</p> <p>2. Operaatoritöö sisulised ja tehnilised alused 2.1. visuaalse jutustamise alused; 2.2. kompositsioon; 2.3. salvestuse alused ja korrektne võtte; 2.4. režiistsenaarium ja kadreering 2.5. muusika ja kaamera koostöö; 2.6. kuidas planeerida võtteid; 2.7. ühe ja mitme kaameraga salvestuse põhimõtted; 2.8. mitme kaameraga võtted 2.9. valgusrežii</p> <p>3. Montaažirežii sisulised ja tehnilised alused 3.1. montaaži teoreetilised reeglid 3.2. montaaži liigid 3.3. montaaži rütm 3.4. üldised kompositsiooni seaduspärasused 3.5. stseeni dramaturgiline struktuur 3.6. Syd Fieldi ja Frank Danieli meetod 3.7. videomontaaži tehnoloogiad</p> <p>4. Helidega loo jutustamine</p>	<p>tund, loeng, analüüs</p>	<p>Eristav</p>

	4.1. helidramaturgia põhitõed; 4.2. heli ja pildi rütmide koosmõju; 4.3. helisild; 4.4. vaataja ootus; 4.5. leitmotiiv; 4.6. helivärv versus visuaali koloriit		
--	---	--	--

Hindamismeetod:

Rühmatöö
 Ülesanne/harjutus
 Analüüs
 Eksam

Hinne 3	Hinne 4	Hinne 5
Filmi teostamisel on rakendatud vähesel määral loengute jooksul jooksul läbitud teadmisi ja oskusi, töö on teostatud rahuldaval tasemel, kontseptuaalselt vähesidusalt ja piisavate tehniliste oskustega. - Üliõpilane on tagasihoidlikult analüüsinud kaastudengite töid.	Filmi teostamisel on rakendatud kõiki loengute jooksul läbitud teadmisi ja oskusi, tööd on teostatud heal tasemel, kontseptuaalselt sidusalt ja heade tehniliste oskustega. Üliõpilane on analüüsinud kaastudengite töid selgelt ja loogiliselt. Film on esitatud õigeaegselt.	Filmi teostamisel on rakendatud loominguliselt kõiki loengute jooksul läbitud teadmisi ja oskusi, töö on teostatud suurepärasel tasemel, loovalt, põhjalikult, kontseptuaalselt terviklikult ja tehniliselt laitmatult. Üliõpilane on analüüsinud kaastudengite töid selgelt, loogiliselt ja argumenteeritult Film on esitatud õigeaegselt.

Iseseisvad tööd

kaadrikompositsiooni harjutus; valguskompositsiooni harjutus; reklaamklipi monteerimise harjutus;

Praktilised tööd

praktiline töö montaaži erinevate elementidega; muusikateose videosalvestus ja järeltöötlus;

Praktika

videosalvestuse praktika

Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõtva hinde eelduseks on kõikide mitteeristavalt hinnatud teemade läbimine lävendi või seda ületaval tasemel. Kokkuvõtva hinde kujunemisel arvestatakse õpilase arengut õppeperioodi jooksul ja eristavalt hinnatud teemade kaalutud keskmist.
Mooduli hindamine	eristav hindamine
Õppematerjalid	Erialane kirjandus

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“
VALIKÕPINGUTE MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm			
Õppevorm			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
9	Helitehniline solfedžo Critical listening	4	
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud helitehnilise solfedžo algkursus		
Mooduli eesmärk	Õpilane tunneb analüüsiva kuulamise põhimõtteid		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad
oskab kuulata muutuseid helipildis; rakendab analüüsiva kuulamise teadmisi oma erialises tegevuses; omandab helirežiivi valdkonnaalased teadmised teemadel: spektraaltasakaal, ruumi elemendid, dünaamika, moonutused, helisalvestise erinevad elemendid.	eristab helipildis ruumi, spektraaltasakaalu, dünaamilise ulatuse ja helivaljuse muutumist; läbib kuulamistesti(sageduste moonutamist roosa müra seest, klassikalise muusika helisalvestisest, rütmimuusika helisalvestisest ning sageduste õigesti määramisest siinushelidena)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ruumi elemendid ja järelkõla <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Ruumi analüüs 1.2. Digitaalse järelkõla elemendid 1.3. Järelkõla mitmerealistes salvestistes 2. Dünaamika <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Signaali tuvastamine dünaamika kontrollimiseks 2.2. Kompressorid ja limiterid 2.3. Kompressorite mõju kõlale 2.4. Ekspanderid ja väravad 3. Mürad ja moonutused <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Mürad 3.2. Moonutused 4. Kuulmine <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Kõrva ehitus ja kuulmismehhanism 4.2. Kuulmismeele kui töövahendi kaitsmine ja ohutus 5. Helimontaaži põhitõed

Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõtva hinde eelduseks on kõikide mitteeristavalt hinnatud teemade läbimine lävendi või seda ületaval tasemel. Kokkuvõtva hinde kujunemisel arvestatakse õpilase arengut õppeperioodi jooksul ja eristavalt hinnatud teemade kaalutud keskmist.
--	---

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“
VALIKÕPINGUTE MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	4.taseme esmaõpe- helindajad		
Õppevorm	stационаarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
10	Teatrihelinduse alused, valikaine	2	Ants Andreas
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud Helinduse alused		
Mooduli eesmärk	Õpilane omab ülevaadet teatrihelinduse spetsiifikast		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
tajub vastavalt stsenaariumile etenduse helikujunduse rütmi; orienteerub teatrihelinduse väljendusvahendites ja tehnilistes lahendustes; mõistab loomingulise koostöö vajalikkust;	koostab vastavalt stsenaariumile emotsionaalse graafiku etenduse ajateljel; arutleb loominguliste töötajate soovide üle etenduse helikujunduses; koostab vastavalt lähteülesandele etenduse tehnilise lahenduse.	Teatrihelinduse alused 1.teatrihelinduse väljendus- ja tehnilised vahendid; 2.elektronmuusika, loodus-, olme- ja tehisheliefektide (taustade) kasutamine; 3.koostöö loominguliste töötajatega.	Kontakttund, loeng, analüüs	Mitteeristav

Hindamismeetod:
Rühmatöö
Arvestustöö
Ülesanne/harjutus

Lävend

On osalenud aktiivselt õppetöös ja koostanud etenduse tehnilise lahenduse

Iseseisvad tööd

puudu

Praktilised tööd

puudu

Praktika

puudu

Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõtva hinde eelduseks on kõikide mitteeristavalt hinnatud teemade läbimine lävendi või seda ületaval tasemel.
Mooduli hindamine	mitteeristav hindamine
Õppematerjalid	puudu

Georg Otsa nimeline Tallinna Muusikakool
4. taseme kutseõppe õppekava „Helindaja“
VALIKÕPINGUTE MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	4. taseme esmaõpe - kõik erialad		
Õppevorm	stационаarne - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
11	Lisapill Second instrument	4	Siim Aimla, Jelena Elkind, Tiit Kalluste, Lembi Mets, Eva Punder, Toomas Rull, Vello Sakkos, Mart Soo, Reinut Tepp, Tarmo Velmet, Meelis Vind, Piret Väinmaa, Tiina Välja, Lauri Sepp
Nõuded mooduli alustamiseks	Vajalikud muusikaalased algteadmised vähemalt algastme muusikakooli tasemel.		
Mooduli eesmärk	Õppijad omandavad lisapillil mängimiseks vajalikud teoreetilised teadmised ja praktilised oskused, mis annavad lisaväärtust erialasele väljaõppele ja avardavad võimalusi tööturul.		
Auditoorseid tunde	Iseseisva töö tunde	Praktiline töö	Praktika
20 t	36 t	40 t	8 t

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Teemad/alateemad	Õppemeetodid	Hindamine
Kasutab täiendava instrumendi mänguvõteteid; mängib eelnevalt ettevalmistatud erinevates žanrites, stiilides ja vormides repertuaari; loeb ilma ettevalmistuseta lihtsamat võõrast nooditeksti; lähtub harjutusprotsessis ergonoomika põhimõtetest.	esitab erinevas stiilis ja žanris kergemaid teoseid; esitab teosed tehniliselt ladiusalt ja muusikaliselt väljendusrikkalt; kasutab teoste kujundamisel stiilile vastavaid väljendusvahendeid; loeb ettevalmistamata nooditeksti ja analüüsib teose komponente; kasutab harjutusprotsessis ergonoomilisi mänguvõteteid ja kehahoidu.	1. Instrumendi mänguvõtted ja aplikaatuur 2. Töö tehnikaga (heliredelid, harjutused) 3. Töö repertuaariga (erinevad žanrid, stiilid ja vormid) 4. Noodilugemine 5. Pillimängu ergonoomika	juhendatav praktiline töö iseseisev töö	Mitteeristav
Hindamisülesanne: palad või harjutused, nende ettevalmistamine ja esitamine		Hindamismeetod: Ettekanne/esitlus Praktiline töö		
Lävend				
Õpilane valdab elementaarseid pillimänguvõteteid – aplikaatuur, tooni tekitamine, artikulatsioon. Mängib üksinda või ansambelis lihtsamat repertuaari ning esitab seda kontserdil				

Iseseisvad tööd
Tunnis läbitu iseseisev kordamine
Praktilised tööd
Harjutamine
Praktika
Esinemine

Hindamismeetod	Ülesanne/harjutus Ettekanne/esitlus
Iseseisev töö	Harjutamine
Praktika	esinemised
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodul on arvestatud, kui kõik mooduli hindamisülesanded ja iseseisvad tööd on sooritatud lävendi tasemele vastaval või seda ületaval tasemel.
Mooduli hindamine	mitteeristav hindamine
Õppematerjalid	<p>Õpetaja poolt valitud õppematerjal. Klaveri eriala: Klaverimängu algõpetuse kogumikud. Klaverikoolid Tehnilised harjutused (Hanon). Heliredelid. Etüüdid (Czerny, Moszkowsky, Cramer, Chopin jt) Keelpill: Viiulimängu algõpetuse kogumikud. Viiulikoolid. Etüüdid, heliredelid, lihtsamad palad. Tšello algõpetuse kogumikud, krestomaatiad. Etüüdid, heliredelid, lihtsamad palad.</p> <p>Viiulimängu algõpetuse kogumikud Heliredelid, etüüdid Lihtsamad palad Tšello eriala lihtsamad kogumikud (Lee etüüdid, Krestomaatiad lihtsamate paladega), heliredelid Mõtteid keelpillimängust. Artikleid, uurimusi ning meenutusi Eesti Keelpilliõpetajate Ühingu 20. aastapäevaks. Tallinn, 2009 Viiulimängu metoodika küsimusi. Tallinn, 1984; 1965 Mantel, Gerhard. Cello Technique. Bloomington, 1975 Rolland, Paul. The Teaching of Action in String Playing. New York, 1973</p> <p>Akordioni eriala: Akordionimängu algõpetuse kogumikud. Puhkpilli erialad: Barbara Giesler-Haase "Magic Flute! 1,2 Aadu Regi – Klaretikool algajatele J. Madeja – Klaretikool I – II osa Ots, A. 2000. Trompetikool. I-II-III-IV osa. Soosõrv, T. 2003. Hingamine puhkpillimängul. Tallinn TPÜ Kirjastus. Kasemaa, O. 2003. Saksofoni kõlast. EMA Interpretatsioonipedagoogika probleemid II lk.71. The Woodwind Fingering Guide http://woodwind.org/clarinet/Study/index.html http://www.clarinetinstitute.com/</p>